

henstiller, hvorvidt det, at jeg fremhævede disse to ikke væsentlige Momenter, kan siges at være en Udtalelse for en fælles Examenscommission. — Hvad Lovforslaget iøvrigt angaaer, udtalte den ærede Forslagsstiller strax, da han indbragte det, at han ikke ventede nogen Smødefommen fra min Side mod dette, og han søiede til, mod andre Forslag, men jeg holder mig til dette enkelte. Det kan altsaa ikke være den ærede Forslagsstiller uventet, naar jeg erklærer, at jeg paa ingen Maade kan gaae ind paa at neblægge noget Statsseminarium, og det forekommer mig forøvrigt ogsaa, at det fremgaaer klart af den her idag stedbundne Discussion, at Ingen, end ikke Forslagsstilleren, har fundet sig foranlediget til at sige, at Statsseminariene ikke have virket heldigt, ikke have tilveiebragt et godt Resultat. Der staaer altsaa paa den ene Side Underviisningsanstalter, som i en Række af Aar have virket godt, og hvilke vi for en stor Deel sthybe, at vor Almueoplysning er, som den nu er, og paa den anden Side, mine Herrer, staaer en Besparelse, som jeg troer, den ærede Forslagsstiller opgav til høist 25,000 Rb. Jeg vil nu tillade mig at henstille til den høie Forsamling, om den anseer Almuens Underviisning, det almindelige, det store Folks Oplysning for at være det Punkt, hvor man skal begynde med en Besparelse, som ikke har større Betydning end denne, og jeg tillader mig hertil at sige, at denne Besparelse væsentlig vilde komme Sorø Academi tilgode. Det vil ikke være det høie Thing ubekjendt, at jeg har en Ulyst til at give Anviisning paa Sorø Academi; men jeg maa tilstaae, at den Sum, som derfra anvendes til Statsseminariene, forekommer mig at være en af de bedst anvendte af de Summer, der bruges til Diemed, som ikke ligesvem vedkomme Sorø Academi. — Den anden Grund, som den ærede Forslagsstiller fremhævede, var — om jeg ikke hørte feil — at vi have Seminarister nok. De Tal, han i saa Henseende opgav, vare correcte. Saar have ialt 223 taget Examen, og ere altsaa stikkede til Ansættelse i Skolelærerembeder, medens paa den anden Side efter Gjennemsnittet af Aarene 1861--65, Antallet af offentlige Skolelærerepladser, som blive at besætte, er 134. Det var omtrent de samme

Tal, som den ærede Forslagsstiller opgav, og de vare altsaa rigtige, men det forekommer mig ikke, at den Omstændighed, at der nu for Diebliffet — det har kun været Tilfældet i de sidste Par Aar — virkelig har viist sig at være en altfor stærk Tilstrømning til Virksomheden som Skolelærer, kan motivere, at man strax ophæver to af Statsseminariene. Det er et Factum, at andre Studier i ligesaa usforholdsmæssig Grad ere bebyrdede ved en altfor stærk Tilstrømning, og jeg troer derfor ikke, man kan lægge en saa stor Betydning deri. Der er her blevet fremhævet eet Moment, hvorfor man ikke for Diebliffet skulde lade sig afstrække af dette store Antal, og jeg troer, at det ikke er uden Betydning; men naar man i det Hele taget skulde gaae ind paa at neblægge Statsseminariene, forekommer det mig kun at kunne forsvares ved et Hensyn til de private Læreanstalter, som jeg virkelig ikke anseer for at være berettiget. En af de ærede Talere (Berg) fremhævede meget stærkt et enkelt Tilfælde, som, hvis jeg ikke misforstod ham, havde fundet Sted ved sidste Examen, men han argumenterede dog vistnok noget for vidt; jeg troer ikke, at det ene Tilfælde, han ansførte som Beviis paa, at der ikke var blevet viist det Hensyn, som sthyldtes de private Examinander, kan tillægges nogen stor Betydning. Tilfældet kjender jeg ikke i Detaillen, og jeg veed altsaa ikke, hvorvidt det forholder sig saaledes som fremført, men jeg betvivler det dog ikke, da den ærede Taler hittede, at han kjendte Vedkommende personlig. Det forekommer mig imidlertid urigtigt at argumentere fra et enkelt Tilfælde saaledes, at man siger, at Behandlingen af de private og af Statens Examinander derfor i alle Tilfælde maa være i høi Grad forskjellig. Jeg troer, at man i saa Henseende vil komme til et noget grundigere Resultat, naar ærede Medlemmer vilde tage Hensyn til nogle Oplysninger af Docent Fjord, som i flere Aar har været benyttet af Cultusministeriet ved Seminaristexaminerne, og paa hvis fremtidige Bistand som Examinator ved disse Examinere jeg har lagt saa megen Vægt, at jeg har tilladt mig i saa Henseende at stille et Forslag paa Finantsloven. Han lod i 16de Samling heri Thinget omdele et lille Hefte, betitlet: